

Latvijas šķirnes braucamā tipa zirgs.

Šķirnes vispārējs raksturojums

Latviešu zemkopju selekcionētā Latvijas zirgu šķirne ar diviem tās tipiem – braucamo un sporta, uzskatāma Latvijā par zirgu pamatšķirni. Šķirnes pamatmateriāls bija gadu simtiem Latvijas valstī dabiskajos klimatiskajos un saimnieciskajos apstākļos veidojušies vietējie Vidzemes un Kurzemes neliela auguma, izturīgie, barošanas un turēšanas apstākļiem pieticīgie, bet veiklie vietējie zirgi, kuru augstums skaustā sākotnēji nedaudz pārsniedza 145 cm. Jau 19.gadsimta 20-tajos gados sākās mērķtiecīgs darbs pie Latvijas zirgu divu tipu veidošanas. Lai paaugstinātu zirgu kvalitāti, veica plānveidīgu esošā zirgu sastāva uzlabošanu ar Oldenburgas, Hanoveras un Holšteinas šķirņu vaisliniekiem. Jau 1932. gadā Latvijas zirgaudzētāju IV kongresā tika noformulēts, kādam ir jābūt Latvijas zirgam –

- pieticīgam barības ziņā,
- izturīgam, norūdītam un stipram veselībā un ilgstošā darbā,
- pakļāvīgam,
- nosvērtam, pietiekoši straujam.

Par ģenētiskiem resursiem Latvijas zirgu šķirnē uzskata braucamā tipa zirgus, kuri atbilst šķirnes braucamā zirgu tipa prasībām un ir pieteikti ciltsdarbam saskaņā ar ciltsdarba programmas prasībām. Latvijas šķirnes braucamā tipa zirgiem raksturīgās īpašības - nosvērtība, labdabība, uzticēšanās cilvēkam, izceļ šo šķirni uz pārējo šķirņu fona. Šīs īpašības ir būtiskas, izmantojot zirgus darbā, tūrismā, reitērijā un

bērnu apmācīšanā. Lai nemazinātu genofonda zirgu vērtību, ir svarīgi saglabāt iepriekš minētās zirgu īpašības, kas veidojās no vietējās izcelsmes zirgiem. Latvijas šķirnes braucamā tipa zirgs 20.gadsimta 50-tajos un 60-tajos gados:

Šķirnes fenotipiskās īpašības

Latvijas zirgu šķirnei raksturīgās apmatojuma krāsas ir dūkana, bēra, ruda. Zirgi pēc temperamenta ir nosvērti, labdabīgi, paklausīgi, pēc darbaspējām ir spēcīgi, izturīgi, ar labu rikšu un soļu gaitu. Braucamā tipa zirgi ir universāli – tos var izmantot gan aizjūgā, gan jātnieku sportā un tūrismā. Zirgi ir lieli, ar pagarinātu korpusu, spēcīgu un apjomīgu muskulatūru, izturīgu skeletu. Galva proporcionāla, ar taisnu profilu; kakls plats, vidēji garš, taisns vai nedaudz izliekts; skausts labi veidots; mugura un jostasvieta vidēji gara vai pagara, nereti ar vieglu ieliekumu; krusti gari, plati, normāla slīpuma; krūšu kurvis plats un dziļš; kājas spēcīgas, ar labām locītavām un vidēja lieluma, pietiekami izturīgiem nagiem. Biežāk sastopamie eksterjera trūkumi: pamīksta mugura, kāju stāvotnes vai pirkstu novirzes no normālās. Tipa saglabāšanā, izlasot vaislā izmantojamus dzīvniekus, liela vērtība jāpiegriež minēto eksterjera trūkumu novēršanai.

Pamatojoties uz Latvijas zirgu šķirnes braucamā tipa zirgu ģeoloģisko līniju izpēti un darbaspēju pārbaužu sacensību rezultātiem, tika izstrādāts mūsdienu prasībām atbilstošs Latvijas šķirnes braucamā tipa zirga modelis. Latvijas šķirnes braucamā tipa zirgs šodien:

Šķirnes pozitīvās īpašības

Sakarā ar to, ka pajūgu braukšanas sports atzīts par perspektīvu zirgu izmantošanas veidu, tā prasībām atbilstošs ir Latvijas braucamā tipa zirgs, kas ir elegants, ar atbilstošu braucamā tipa zirga konstitūciju, izturīgs, ar abām gaitām. Gaitas enerģiskas, plastiskas, ritmiskas ar plašu tvēriena amplitūdu. Kustības soļos brīvas ar izteiktu četrtaktu darbību, pakalķāju piezemējot pāri priekškājas nospiedumam. Rikši divtaktu kustībā, ar enerģisku, telpu tverošu locītavu darbību. Lēkši ar izteiktu trīstaktu darbību, enerģiski, līdzsvaroti. Zirgiem jābūt ar labu veselību, nosvērtu psihi, labu auglību un tiem nav pārmantojamo kļūdu.